

12.4.2016

Valtiovarainministeriö

Viite: Esittelylupapyyntö 6.4.2016 (VM019:00/2015)

ESITTELYLUPA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lupaa esitellä lakiehdotuksen rikoslain 51 luvun muuttamisesta. Lakiehdotus on osa hallituksen esitystä laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Hallituksen esityksellä pannaan täytäntöön markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin säännökset rikosoikeudellisista seuraamuksista. Rikoslakiin ehdotetaan lisättäväksi sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista koskeva rangaistussäännös. Lisäksi säädettäisiin rangaistavaksi rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen peruuttamiseen ja muuttamiseen liittyvä sisäpiirintiedon käyttö sekä sisäpiirintietoon perustuvan neuvon käyttö. Rangaistussäännösten soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi.

Valtiovarainministeriö on ollut asian valmistelussa asianmukaisesti yhteydessä oikeusministeriön virkamiehiin, ja valtiovarainministeriö on täydentänyt esittelylupapyyntöä käytyjen sähköpostineuvotteluiden perusteella¹. Muutoksen suomenkielinen versio on tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä.

Oikeusministeriö toteaa, että rikoslain 51 luvun 4 §:n 1 momentissa törkeyden kokonaisarvostelulauseke on vielä siirrettävä momentin loppukappaleeseen ja 5 §:ään on tehtävä liitteessä mainitut korjaukset. Oikeusministeriö antaa toimivaltaisena ministeriönä valtiovarainministeriölle valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 32 §:n nojalla luvan esitellä lain rikoslain 51 luvun muuttamisesta pyynnön mukaisesti edellyttäen, että lakiin tehdään edellä mainitut korjaukset.

Oikeus- ja työministeri

Jari Lindström

Lainsäädäntöneuvos

Ville Hinkkanen

LIITE

Muistio 11.4.2015, RL 51:5:n korjaukset

¹ Tämä esittelyluvan pohjana on suomenkielinen versio, joka on lähetetty oikeusministeriölle 11.4.2016 klo 15.49 (HE MAR 2016 04 11 master LL su korj.doc), ja ruotsinkielinen versio, joka on lähetetty samana päivänä klo 15.39.

Käyntiosoite

Kasarmikatu 25
HELSINKI

Postiosoite

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin

02951 6001

Faksi

09 1606 7730

Sähköpostiosoite

oikeusministerio@om.fi

Lainsäädäntöneuvos Ville Hinkkanen

11.4.2016

RL 51:5:n yksityiskohtaiset perustelut (OM:n korjausehdotukset muutosmerkinnöin)

5 §. *Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos.* Luvun 5 §:ää arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta ehdotetaan muutettavan niin, että pykälään lisättäisiin *uusi 3 kohta*. Säännöksen ehdotetun 3 kohdan mukaan rangaistavaa olisi sekä jättää asianmukaisesti julkistamatta liikkeeseenlaskijaa koskeva sisäpiirintieto, jonka markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklassa **velvoittaa velvoitetaan** julkistamaan, että markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan mukaista julkistamisvelvollisuutta täytettäessä julkistaa olennaisia rahoitusvälineeseen liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Ehdotettu uusi rangaistussäännös on tarpeen sen vuoksi, että arvopaperimarkkinoita koskevan tiedottamisrikoksen soveltamisalaan nykyisin kuuluvat arvopaperimarkkinalain 6 luvun säännökset jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta ehdotetaan kumottavan. Liikkeenlaskijan jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta vastaavasta sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuudesta säädetään jatkossa MAR:n 17 artiklassa. Tämän vuoksi on tarpeen säätää rangaistavaksi myös MAR:n 17 artiklassa säädettyjen julkistamisvelvollisuuksien rikkominen. Ehdotetun 3 kohdan mukaan tekotapoina olisivat säännöksen 2 kohdan tavoin sekä säännöksessä tarkoitettujen tiedon julkistamatta jättäminen että totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon julkistaminen tällaista velvollisuutta täytettäessä.

Muotoiltu: Fontti: Kursivoitu

Ehdotettu uusi rangaistussäännös edellyttäisi säännöksen nykyisen 2 kohdan tavoin, että kysymyksessä oleva tieto olisi olennainen. MAR 17 artiklan 1 kohdassa säädetty sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuus kohdistuu MAR:n 7 artiklassa määriteltyyn sisäpiirintietoon. Sisäpiirintiedon yhtenä edellytyksenä on nykyisen arvopaperimarkkinalain jatkuvan tiedonantovelvollisuuden tavoin tiedon olennaisuus ("**todennäköisesti olisi huomattava vaikutus — — hintoihin[hintaan]**". ks. 7. artiklan 1 kohdan a—d alakohta). Ehdotetun rangaistussäännöksen mukaan myös MAR:n 17 artiklan mukaista julkistamisvelvollisuutta täytettäessä julkistetun rahoitusvälineeseen liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon tulisi olla olennainen. Vähäisempiin MAR:n julkistamisvelvollisuuksien rikkomisiin ja laiminlyönteihin voitaisiin soveltaa yksinomaan Finanssivalvonnan hallinnollisia seuraamuksia.

Kommentti [VH1]: Tätä tarkoitetaan, eikä niin? Sanaa "olennainen" ei käytetä asetuksessa.

Käytännössä ehdotettu rangaistussäännös voisi tulla sovellettavaksi MAR:n 17 artiklan 1 kohdan rikkomisen lisäksi niissä tilanteissa, joissa rikottaisiin 17 artiklan 4—6 kohdan säännöksiä sisäpiirintiedon julkistamisen lykkäämisestä. Käytännössä kyseisissä tilanteissa rikottaisiin samalla myös 17 artiklan 1 kohtaa, koska sisäpiirintiedon julkistamisen lykkäämisen edellytykset jäisivät täytymättä ja sisäpiirintieto olisi siten julkistettava normaalisti 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ehdotettu rangaistussäännös voisi lisäksi tulla sovellettavaksi kyseisen artiklan 7 ja 8 kohdan rikkomiseen, joissa säädetään myös sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuudesta. MAR 17 artiklan 7 kohdassa sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuus syntyy tilanteessa, jossa sisäpiirintiedon julkistamista on lykätty, eikä tiedon säilymistä luottamuksellisena kyetä enää takaamaan. MAR 17 artiklan 8 kohdassa sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuus puolestaan liittyy niin sanottuun valikoivaan tiedon julkistamiseen, jossa kolmannelle osapuolelle ilmaistu sisäpiirintieto on julkistettava asianmukaisesti koko markkinoille. Kyseinen velvollisuus ei kuitenkaan koske tilanteita, joissa sisäpiirintiedon saanutta henkilöä koskee salassapitovelvollisuus.

Ehdotetun rangaistussäännöksen soveltamisala vastaisi pääosin nykyisen rangaistussäännöksen soveltamisalaa arvopaperimarkkinalain 6 luvun säännösten osalta. Ehdotettu rangaistussäännös kuitenkin jonkin verran supistaisi rangaistavuuden nykyistä alaa. Nykyisin sovellettavia arvopaperimarkkinalain (495/1989) 5 luvun sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä vastavien MAR 19 artiklan säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä johdon liiketoimien julkistamisesta ei

Kommentti [VH2]: Vanha arvopaperimarkkinalaki on kumottu, tarkoitettaneen uuden AML 13 luvun säännöksiä?

ehdoteta säädettyä rangaistavaksi. Kyseisiin rikkomuksiin voidaan jatkossa soveltaa yksinomaan hallinnollisia seuraamuksia.

Pykälän 1 kohtaan ei esitetä asiallisia muutoksia. Selvyyden vuoksi todetaan, että yksityisen osakeyhtiön arvopapereiden ammattimaiseen markkinointiin sovellettaisiin arvopaperimarkkinoita koskevan tiedottamisrikoksen asemesta edelleen rikoslain 30 luvun 1 §:n säännöstä markkinointirikoksesta. Pykälän 2 kohtaan tehtäisiin kielellinen korjaus.

Muotoiltu: Fontti: Kursivoitu

Muotoiltu: Fontti: Kursivoitu

3. lakiehdotus (johtolause & RL 51 luvun 5 § ja 6 §:n 1 mom. 3 k)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 51 luvun 1, ja 3, 4, 5, 6 ja 7 §,

sellaisina kuin ne ovat laissa 753/2012, sekä

lisätään 51 lukuun uusi 2 a ja 6 a § seuraavasti:

Kommentti [VH3]: tässä voi lyhentää 3–7, koska luvussa ei (vielä) ole a-pykälää

5 §

Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rahoitusvälineen markkinoinnissa tai vaihdannassa elinkeinotoiminnassa antaa rahoitusvälineeseen liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja,

2) jättää asianmukaisesti antamatta arvopaperiin liittyvän tiedon, jonka arvopaperimarkkinalaki arvopaperimarkkinalaissa (746/2012) velvoittaa velvoitetaan antamaan ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon, tai arvopaperimarkkinalain mukaista tiedonantovelvollisuutta täyttäessään antaa sellaisen, arvopaperiin liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon tai

Kommentti [VH4]: tehdään samalla kielellinen korjaus, säädöksiin viitattaessa käytetään passiivimuotoa (Lainkirjoittajan opas, kohta 24.3.5)

3) jättää asianmukaisesti julkistamatta liikkeeseenlaskijaa koskevan sisäpiirintiedon, jonka markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklassa velvoittaa velvoitetaan julkistamaan, tai markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan mukaista julkistamisvelvollisuutta täyttäessään julkistaa olennaisen, rahoitusvälineeseen liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon.

Muotoiltu: Fontti: Kursivoitu

Kommentti [VH5]: säädöksen nimi mainitaan kokonaisuudessaan, kun siihen viitataan ensimmäisen kerran (poistetaan vastaavasti 6.1 §:n 3 kohdasta)

on tuomittava arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Kommentti [VH6]: tämä pilkku pitää poistaa, koska muutoin kriminalisoitaisiin säännöksen sanamuodon mukaan se, että "MAR 17 art. mukaista julkistamisvelvollisuutta täyttäessään julkistaa olennaisen tiedon" (mikä ei olisi perusteltu/tarkoituksenmukaista)

6 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

Kommentti [VH7]: ylimääräinen piste poistettava.

3) sisäpiirintiedolla markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetuksen s) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 7 artiklan 1—4 kohdassa tarkoitettua tietoa;